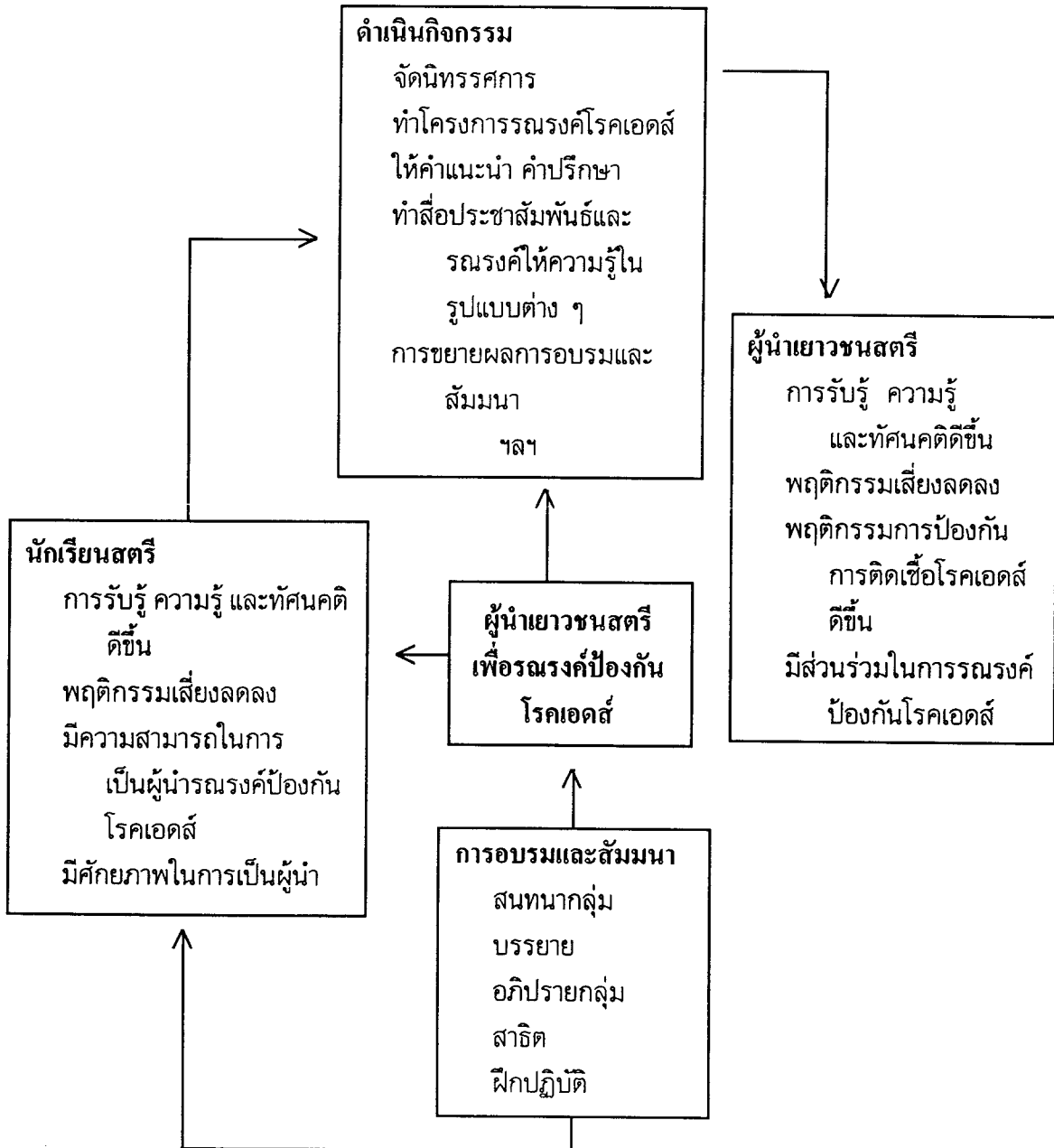

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

เอดส์เป็นปัญหาสังคมที่สืบเนื่องมาจากพฤติกรรมของมนุษย์ มิใช่ปัญหาทางการแพทย์แต่เพียงอย่างเดียว และสถานการณ์ในปัจจุบันเป็นภาวะจำเป็นเร่งด่วนที่ทุกหน่วยงานจะต้องประสานความร่วมมือในการเร่งแก้ไขปัญหาและผลกระทบอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และเป็นที่น่าทราบดีแล้วว่า การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในปัจจุบัน มิได้อยู่เพียงแต่ในกลุ่มชายรักร่วมเพศและผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลือดเหมือนช่วงปีแรก ๆ ที่มีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์เท่านั้น ปัจจุบันการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ได้กระจายเข้าสู่กลุ่มโสเภณี ซึ่งเป็นแหล่งแพร่เชื้ออย่างยิ่ง โดยแพร่เชื้อต่อให้กับชายนักเที่ยวทั้งหลาย ซึ่งส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้ถุงยางอนามัย และชายเหล่านั้นก็นำเชื้อโรคเอดส์ไปสู่ภรรยาและลูกในครรภ์ต่อไปอย่างครบวงจร จนเป็นภาวะที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะสตรีเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนที่จะเป็นผู้วางรากฐานคุณภาพชีวิตที่ดีของทรัพยากรบุคคลของชาติในอนาคต กลุ่มเยาวชนเหล่านี้เป็นผู้ซึ่งอยู่ในวัยที่อยากรู้ อยากเห็น อยากทดลอง ชอบสนุก และเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการชักชวนทางเพศได้ง่าย จึงเป็นวัยที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ได้ง่าย ดังนั้นหากไม่มีการป้องกันหรือลดภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ในเยาวชนสตรีเหล่านี้แล้ว นับว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อเยาวชนของชาติ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติต่อไปอย่างแน่นอน

แม้ว่าการดำเนินงานด้านการรณรงค์ต่อต้านโรคเอดส์ในเยาวชน โดยเฉพาะการดำเนินงานด้านโรคเอดส์ในแม่และเด็กจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์ในแม่และเด็กและประชาชนทั่วไป แต่จำนวนแม่และเด็กที่ติดเชื้อโรคเอดส์ยังมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งนี้เพราะยังมีพ่อบ้านซึ่งเป็นชายนักเที่ยวอีกเป็นจำนวนมาก ยังมีค่านิยมที่ผิดเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยโดยเฉพาะกับสตรีที่ตนรัก ประกอบกับมีความคิดว่าโรคเอดส์เป็นเรื่องไกลตัว จึงไม่ยอมเปลี่ยนพฤติกรรม ดังนั้นนโยบายเรื่องโรคเอดส์จึงมีจุดเน้นที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน โดยให้ความสำคัญต่อการป้องกันการติดเชื้อในเยาวชน ให้มีความรู้ความเข้าใจ และเกิดการปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องโรคเอดส์ให้แก่เยาวชนในเชิงลึก พร้อมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกว่าการประชาสัมพันธ์เรื่องโรคเอดส์โดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม การควบคุม

ยึดหลักว่าเพื่อนสนับสนุนเพื่อน หรือเพื่อนช่วยเพื่อน โดยอาศัยกลุ่มเพื่อนสตรีด้วยกัน น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการป้องกันการติดเชื้อและการแพร่กระจายเชื้อโรคเอดส์ในกลุ่มเยาวชนสตรี และเป็นประโยชน์ต่อการรณรงค์ด้านการแพร่กระจายเชื้อโรคเอดส์ของประเทศได้ด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้นำทางด้านสุขภาพของนักเรียนด้วย ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเมื่อนักเรียนได้รับ

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาบทบาทการเป็นผู้นำเยาวชนทางด้านสุขภาพแล้ว จะมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ การเปลี่ยนทัศนคติ การให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ผู้อื่นได้ โดยเฉพาะการให้ความรู้ ให้การปรึกษา ให้คำแนะนำ และเปลี่ยนทัศนคติของเพื่อนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศและโรคเอดส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และความรู้ในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ของเยาวชนสตรี
2. หาแนวทางในการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในเยาวชนสตรี
3. ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้มีบทบาทการเป็นผู้นำทางด้านสุขภาพอนามัย และสามารถดูแลสุขภาพของผู้อื่นให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อโรคเอดส์ได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ลดความเสี่ยงของการแพร่กระจายเชื้อโรคเอดส์ไปสู่เยาวชนสตรี และเยาวชนสตรีมีความรู้ทัศนคติต่อโรคเอดส์ดีขึ้น
2. ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนซึ่งเป็นแหล่งในการเตรียมเยาวชนให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
3. บุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ครูและนักเรียนมีความสามารถในการเป็นผู้นำทางด้านสุขภาพอนามัย และได้รับการเพิ่มพูนสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ในเยาวชนในโรงเรียน
4. ได้รูปแบบในการนำไปใช้เพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อโรคเอดส์ในเยาวชนสตรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลอง โดยศึกษาในเยาวชนสตรีในโรงเรียน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนสตรีทั้งหมด จำนวน 819 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มศึกษา 2 โรงเรียน และกลุ่มควบคุม 2 โรงเรียน ทำการอบรมผู้นำเยาวชนสตรีในโรงเรียน 92 คน ใช้เวลาตลอดการวิจัย 18 เดือน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้นำเยาวชนสตรี หมายถึง นักเรียนสตรีที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการอบรมในโครงการวิจัย
2. นักเรียนสตรี หมายถึง นักเรียนสตรีในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 โรงเรียน
3. กลุ่มทดลอง หมายถึง นักเรียนสตรีในโรงเรียนที่มีผู้นำเยาวชนสตรีเข้ารับการอบรมในโครงการวิจัย จำนวน 2 โรงเรียน
4. กลุ่มควบคุม หมายถึง นักเรียนสตรีในโรงเรียนที่ไม่มีผู้นำเยาวชนสตรีเข้ารับการอบรมในโครงการวิจัย จำนวน 2 โรงเรียน
5. บทบาทผู้นำทางด้านสุขภาพ หมายถึง หน้าที่ที่นักเรียนเยาวชนสตรีที่ได้ผ่านการอบรมการเป็นผู้นำในการรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ในโรงเรียนที่พึงกระทำหลังสิ้นสุดการอบรมแล้ว ซึ่งรวมทั้งการปฏิบัติงานตามการรับรู้ของตนเองและตามความคาดหวังจากครูและผู้วิจัย

สถานการณ์และการแก้ไขปัญหาเพื่อลดความเสี่ยงของเยาวชนสตรีต่อการรับการแพร่เชื้อโรคเอดส์ ต้องการทั้งความละเอียดอ่อน ทักษะและศักยภาพในการบริหารจัดการที่ค่อนข้างสูง ทั้งในรูปแบบที่เป็น สหสาขาวิชาและเทคนิคบริการที่พิเศษเฉพาะทาง เพื่อให้สามารถลดและป้องกันความรุนแรงของปัญหาที่ คาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต โดยไม่ให้เกิดผลในทางลบมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นและส่งเสริมการป้องกันโดยพยายามใช้ยุทธวิธีตั้ง รับเหตุการณ์ที่จะมาถึง คือ การป้องกันผู้ที่ยังไม่ติดเชื้อไม่ให้เกิดการติดเชื้อ หรือมีโอกาสเสี่ยงต่อการติด เชื้อน้อยที่สุด โดยการให้ความรู้และการใช้ความรู้ที่แก้ไขปัญหาของตนเอง ปัญหาของเพื่อน ตลอดจน ปัญหาของชุมชนของตนได้ ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ ในเยาวชนสตรี ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าประชากรกลุ่มเยาวชนสตรีเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สมควรได้รับการ เฝ้าระวังการติดเชื้อโรคเอดส์อย่างมีระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากสตรีถือเป็นกำลังที่สำคัญยิ่งในยุคปัจจุบัน ทั้งด้านครอบครัวและด้านสังคม เพราะเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่จะผลักดันให้ระบบครอบครัวและสังคมยั่งยืน ต่อเนื่องอย่างไม่ขาดสายจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในเยาวชนสตรีจึง น่าจะเป็นการป้องกันการติดเชื้อและการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคเอดส์ได้ในอนาคต เพราะ เยาวชนสตรีเหล่านี้จะเป็นกลุ่มประชากรที่จะเป็นมารดาต่อไปในอนาคต และกลุ่มเยาวชนสตรีเหล่านี้จะ เป็นกลุ่มประชากรที่มีความสำคัญต่อการวางรากฐานด้านสุขภาพอนามัย นอกจากนี้การที่เยาวชนสตรี ติดเชื้อโรคเอดส์จะส่งผลให้ความพยายามในการลดอัตราการตายของสตรียากที่จะบรรลุถึงความสำเร็จได้ตาม เป้าหมายที่กำหนด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความเป็นมาของการวิจัยเรื่อง แนวทางการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในเยาวชนสตรีนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่านักเรียนสตรีหรือเยาวชนสตรี เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สมควรได้รับการป้องกันการติด เชื้อโรคเอดส์และการพัฒนาสุขภาพและศักยภาพอย่างมีระบบและต่อเนื่อง การติดเชื้อโรคเอดส์ของทารก ในครรภ์จากมารดาที่มีเชื้อโรคเอดส์เป็นของคู่กันมาโดยตลอด ดังนั้นเยาวชนสตรีจึงควรที่จะได้รับความรู้ และสถานการณ์เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ถูกต้อง และควรได้รับการกระตุ้นให้แสวงหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับ ตนเองและคู่รักของตนไม่ให้เกิดการติดเชื้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การติดเชื้อโรคเอดส์จากการมีเพศสัมพันธ์ ปัจจุบันนี้แม้ว่าจะมีผู้พยายามดำเนินการวิจัยเพื่อลดภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของเยาวชน มาบ้างแล้วก็ตาม แต่ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าปัญหาเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ของเยาวชนสตรีไทยใน ปัจจุบันนี้ยังไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ให้การป้องกันโรคเอดส์อย่างเฉพาะเจาะจง นอกจากนั้นผู้วิจัยยังมีความเชื่อว่าการแก้ปัญหาสาธารณสุขใด ๆ ก็ตาม หากจะต้องมีองค์กรของภาครัฐหรือเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขแต่เพียงอย่างเดียวย่อมเป็นไปได้ยาก ดังนั้นการป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์ในเยาวชนสตรี จึงจำเป็นต้องมีองค์กรขึ้นในโรงเรียน เพื่อสนับสนุนแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตแบบพึ่งตนเอง โดย